

A TARDI TÁJHÁZAK

A falu a három matyó település (Mezőkövesd, Szentistván, Tard) egyike, bár a másik számos vonásában eltér, műveltségében sok egyéni jegyet hordoz. Hímezsvilága, őrzött és épített hagyományai híresek.

A régmúlt paraszti élet emlékeit az eredeti állapotában megőrzött és berendezett nádtetős tájházak őrzik, melyek szomszédságában hagyományőrző rendezvényközpont működik. A Béke út 55. és 57. szám alatti, műemléki oltalom alatt álló házak a múlt század népi építészetét, népi életét és eszközeit, valamint a tardi matyóság népviseletét mutatják be.

A tájházak legöregebbje ma már egyedülálló a környék népi építészetében, ugyanis egy olyan ősi építészeti technológiát szemléltet, amelynek mára kevés képviselője maradt fenn. A ház építését a XIX. század első harmadában a tetővel kezdték: először is leásták a ház két végén elhelyezkedő ágasfákat, amelyekre hosszában ráfektették a tető-nyerget tartó

szelelement. Erre kerültek a szarufák, melyeket csapolással, illetve faszegekkel rögzítettek. Az épület vert fala úgy készült, hogy egy fából ácsolt csúszókaloda közé döngölték, verték be a szalmával és törekkkel összedagasztott sarrat. Ennek köszönhetően a ház

fala közel 1 méter vastag, az épület jól hőszigetelt: nyáron hűvös, télen meleg.

A vidék jellemző tetőszerkezete az ágasfás-szelemenes. Ennek egy sajátos változata az általánosan matyónak minősített üstökös- vagy buggyos tető. Üstökös háznak nevezik a zsúppal vagy náddal lefedett ház végfalainak félkúp alakú fedését. Készítésekor az épület oromzatánál a szelemenbe egy 2 m hosszú él-szarufát csapoltak, és erre fektették rá a tető meghosszabbítását, a „buggyot”. Ez alatt a széles eresz alatt aztán esőben kényelmesen lehetett pipázgatni, de ide kerültek a gabonásvermek is. A szelemenes tetőszerkezet lényege, hogy az orom alatt végigfutó gerenda (szelemen) tartja a tető súlyát, és ezzel mentesíti a falakat az oldalirányú nyomástól.

A Tardi tájház

Tapasztott sütökemence a tájház konyhájában, a „pitvarban”

Gazdasági épületek a tájház udvarán

TARD PINCESORAI

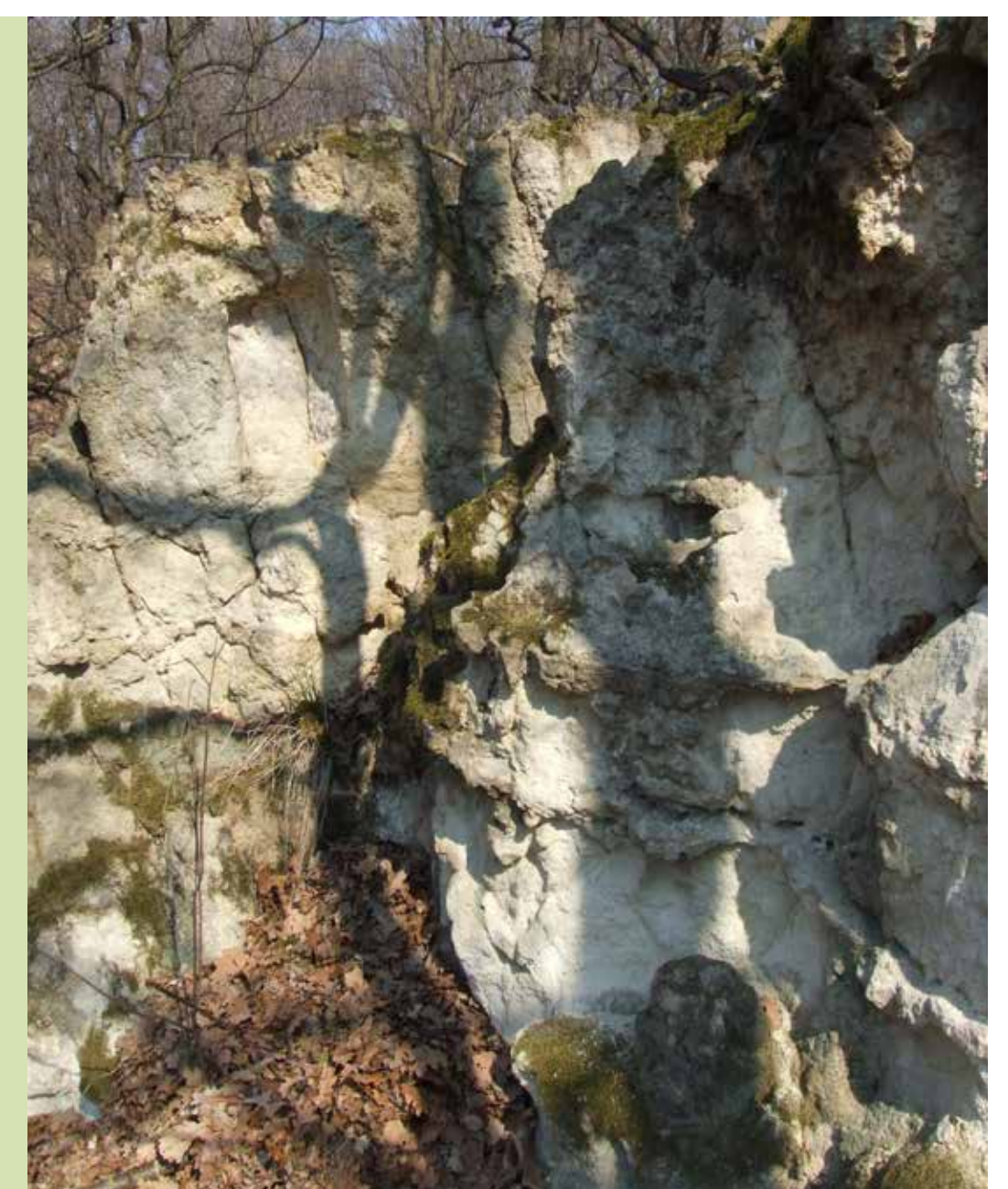
Egyedi építészeti emléket képviselnek a fejtett, rózsaszín riolitignimbitből rakott oromzatú, kis csoportokba, utcákba rendeződő pincék, melyek a falu határában több felé megtalálhatóak. Érdeemes kilátogatni a pincesorokra, ahol megkóstolhatjuk a gazdák helyi borkülönlegességeit.

Pincebejárat a Sándori-pincesoron

KAPTÁRKÖVEK TARD HATÁRÁBAN

A falu északi határában, a Bábaszék-tető dél felé lealacsonyodó hátába nyugatról bevágódó, Pokol-oldalnak nevezett vízmosás oldalában erősen pusztuló sziklafalon két kopott fülke és néhány bizonytalan fülkenyom látható. Bár a sziklaképződmények nem annyira látványosak, mint a szomszédos Mangó-tető oldalán található sziklakúpok, de mindenképp kiemelt kultúrtörténeti értékek.

Kaptárfülkék Tard határában

TARDI LEGELŐ TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET

A Tardtól északra elhelyezkedő gyepterületek (Bála-völgy, Meggyes-oldal) Tardi legelő természetvédelmi terület néven kerültek védetté nyilvánításra 2007-ben, mintegy 280 hektáros kiterjedésben. A terület közvetlenül érintkezik a Bükki Nemzeti Park fokozottan védett Kő-völgyi

területével. A terület védelmének fő célkitűzése a területen található természetes mocsárrét és löszvegetáció (löszgyepek, cserjések, lösztölgyes fragmentumok), illetve az ott élő védett és fokozottan védett flóra- és faunaelemek élőhelyeinek fenntartása. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság vagyonkezelésében lévő terüle-

Mocsárrét a Tardi-legelőn

ten a legelőkön hagyományos, birkával történő extenzív legeltetés valósul meg, míg a völgytalpi részek mocsárrétjeinek természeti állapotát a rendszeres kaszálás tartja fenn. Sajátos élőhelyet jelentenek a Pokol-oldal extenzív gyümölcsösei, melyek számos értékes fajnak nyújtanak kedvező élőhelyet.

